

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 22 kap. 8 § i kyrkolagen, 13 § i lagen om skatteredovisning och 9 § i lagen om kyrkans centralfond

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 oktober 2005 en proposition med förslag till lagar om ändring av 22 kap. 8 § i kyrkolagen, 13 § i lagen om skatteredovisning och 9 § i lagen om kyrkans centralfond (RP 173/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Matti Hietanen, undervisningsministeriet
- direktör Leena Rantanen, Kyrkans centralfond, samtidigt representant för Kyrkostyrelsen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- finansministeriet
- Skattestyrelsen
- Finlands Kommunförbund
- Helsingfors församlingar
- Esbo församlingar
- Uleåborgs församlingar.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att kyrkolagen, lagen om skatteredovisning och lagen om kyrkans centralfond ska ändras.

Regeringen föreslår att grunden för fördelning av församlingarnas samfundsskatteandel enligt lagen om skatteredovisning ska ändras så att hälften av samfundsskatten fördelas enligt gällande utdelningsgrunder och hälften enligt förhållandet mellan invånarantalet i den kommun eller de kommuner som motsvarar församlingen eller den kyrkliga samfälligheten. För att åstadkomma en lindring av inkomstbortfallet för de församlingar som har stora samfundsskattein-

täkter ändras kyrkolagen så att grundavgift kan tas ut hos församlingarna uteslutande på basis av den kalkylerade kyrkoskatten. Avgiftsgrunden är nu både den kalkylerade kyrkoskatten och den andel av samfundsskatten som har debiterats. Samtidigt föreslår regeringen att maximivavgiften på sju procent höjs till tio procent.

Den bestämmelse i lagen om kyrkans centralfond som gäller komplettering av skatteintäkterna ska ändras så att både invånartätheten och antalet medlemmar i församlingen beaktas när komplettering beviljas.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med propositionen är att jämna ut fördelningen av intäkterna från samfundsskatten mellan de evangelisk-lutherska församlingarna och kyrkliga samfälligheterna på ett sådant sätt att en del av intäkterna från samfundsskatten med större säkerhet går till alla församlingar bl.a. för att täcka de kostnader församlingarna har av att upprätthålla allmänna begravningsplatser.

Enligt förarbetena till begravningslagen (457/2003) ingår den finansiering för kostnader för upprätthållande av allmänna begravningsplatser som avses i lagens 22 § i den del av intäkterna från samfundsskatten som går till församlingarna (RP 204/2002 rd).

Utgående från beredningen i en arbetsgrupp för uppföljning av begravningslagen lämnade undervisningsministeriet i oktober 2004 en utredning till riksdagens förvaltningsutskott om begravningsavgifterna (MINU 3/2004 rd - FvUU 10/2005 rd)). I utredningen behandlades ingående hur avgifterna inom begravningsverksamheten ska fastställas och hur församlingarna ska få ersättning för kostnaderna. De största problemen med det nuvarande systemet är enligt arbetsgruppen att fördelningen av intäkterna från samfundsskatten mellan församlingarna inte motsvarar fördelningen av begravningskostnaderna. Detta leder till att de församlingar där intäkterna från samfundsskatten är låga i förhållande till begravningskostnaderna upplever situationen som orättvis.

Ministeriets arbetsgrupp ansåg att en bättre strategi när det gäller att åstadkomma en förändring i avgiftspolicyn vore att utveckla begravningsfinansieringen i en mer rättvis riktning. Med andra ord bör den enskilda församlingens andel av samfundsskatteintäkterna bättre motsvara församlingens kostnader för begravningsverksamheten. I fråga om den totala begravningsfinansieringen kom arbetsgruppen till den slutsatsen att församlingarnas intäkter av sam-

fundsskatten i ett långsiktigt perspektiv i genomsnitt är tillräckliga för att täcka nettoutgifterna för begravningsverksamheten om man ser på hela kyrkan.

Som grund för församlingarnas andel av samfundsskatten har man också beaktat de andra uppgifter av samhällelig karaktär som församlingarna har. Enligt bokslutsuppgifterna för 2004 täcker församlingarnas samfundsskatteintäkter endast nettoutgifterna för begravningsverksamheten och förandet av kyrkböckerna om man ser på hela kyrkan. När dessa uppgifter har finansierats återstår det inte medel av samfundsskatteintäkterna för finansiering av kostnaderna för andra uppgifter av samhällelig karaktär i församlingarna.

Det finns omkring 430 församlingar i Finland och av dem omfattas cirka 200 av centralfondens understödssystem. Övriga 230 församlingar klarar sig utan centralfondens understöd. Till följd av en ändring av systemet för fördelning av samfundsskatten inom kyrkan minskar intäkterna för cirka 40 församlingar och ökar för cirka 380 församlingar. De största intäktsminskningarna sker i Helsingfors, Esbo och Uleåborgs kyrkliga samfälligheter samt församlingen i Salo-Uskela.

Propositionen bygger på kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötet som enligt en utredning till utskottet godkändes enhälligt av kyrkomötet.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 22 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Nils-Anders Granvik /sv
Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Jyrki Kasvi /gröna
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Lauri Oinonen /cent
Heli Paasio /sd
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.